

DE GEEST IN DE FLESCH.

ER was eens een arme houthakker, die van 's morgens vroeg tot laat in de nacht flink aan 't werk was om zijn brood te verdienen. Hij werkte zoo ijverig en leefde zoo zuinig, dat hij nog wat over kon sparen. Toen hij zoo op den duur een sommetje geld had overgelegd, zei hij tegen zijn zoon: „Je bent mijn eenig kind, en nu wil ik het geld, dat ik met hard werken oververdiend heb, gebruiken om je goed te laten leeren; kies dus maar een eerlijk vak waar je zin in hebt; als ik dan oud en stijf geworden ben en niet meer werken kan, dan blijf ik thuis zitten en dan kan jij me onderhouden.”

Nu kon de jongen een hoogeschool bezoeken. Hij deed goed zijn best, zoodat zijn onderwijzers tevreden over hem waren, en bleef daar eenige tijd. Maar de studie was duur, en toen hij een paar lessen gevolgd had, maar toch nog niet in alles was uitgestudeerd, was het beetje spaargeld van zijn vader opgebruikt en moest hij weer naar huis terugkeeren.

„Ach,” zei zijn vader bedroefd, „ik heb niets geen geld meer om je te geven, en ik kan in deze dure tijd ook niets méér verdienen dan wat we noodig hebben voor ons dagelijksch brood. Hoezeer het me ook spijt, ik kan je niet verder laten leeren.”

„Wel vader,” antwoordde zijn zoon opgeruimd, „maak je daarover toch geen zorgen; als het Gods wil is dat ik niet meer leer, dan zal dat wel voor mijn bestwil zijn; ik zal mij daar wel in schikken.”

Toen de vader daarop naar het bosch wilde gaan om zijn dagtaak te verrichten en een groote stapel hakhout gereed te maken, bood zijn zoon aan om mee te gaan en hem te helpen.

„Ja jongen,” zei de vader, „dat vind ik een aardig aanbod van je, maar het zal moeilijk gaan; je

bent niet gewend aan zwaar werk en je zal het niet kunnen volhouden; ik heb trouwens maar één bijl en heb geen geld over om er voor jou nog een bij te koopen.”

„Vraag er dan een van buurman,” zei de zoon; „die zal wel zoolang zijn bijl willen leenen tot ik er zelf een verdiend heb.”

Dat leek de vader goed; hij leende bij zijn buurman een bijl, en de volgende morgen bij het krieken van de dag gingen zij samen het woud in. De zoon hielp zijn vader flink en vond het een prettig werk. Toen de zon hoog aan de hemel stond, zei de vader: „Laten we nu onze middagrust houden, dan beginnen we straks weer met nieuwe kracht.”

De zoon nam het stuk brood dat hem toekwam en zei: „Goed, vader, rust jij maar wat uit; ik ben heelemaal niet moe en ga liever in het bosch wat bessen bij mijn brood plukken.”

„Och, malle jongen,” zei de vader, „wat zal jij nu gaan rondloopen! Straks ben je zoo moe dat je je bijl niet meer op kan lichten. Kom liever naast me zitten en rust heelemaal uit.”

Maar de jongen deed zijn eigen zin; hij liep vergenoegd in het bosch rond, plukte wat bessen en klom dan op de tak van een boom om zijn brood op te eten. Daar zag hij in het bosch een kolossale eik staan, die zeker vele honderden jaren oud was, en zoo dik dat geen vijf menschen hem omspannen konden. Hij bleef naar die eik staan turen en dacht: „hoeveel vogeltjes zouden daar wel hun nest in gebouwd hebben?”

Terwijl hij zoo stil stond na te denken, leek het hem ineens of hij een stem hoorde. Hij luisterde goed en ja, daar hoorde hij iemand met een dof stemgeluid roepen: „laat me er uit, laat me er uit!” Hij keek overal rond, of hij ontdekken kon waar die stem vandaan kwam, maar zag niets. Weer luisterde hij goed, en toen leek het of de stem uit de grond kwam.

„Waar ben je?” riep hij.

De stem antwoordde: „ik zit hier onder, bij de wortels van de eik. Laat me eruit! laat me eruit!!”

Toen ging de jongen de aarde rondom de boom wegruimen, zoodat de wortels blootkwamen, en na een poos gewerkt te hebben, zag hij in een holte tusschen de wortels een glazen flesch liggen. Hij trok de flesch te voorschijn en hield die tegen het licht, om te kijken of er wat in was. En ja, daar zag hij iets, dat wel een kikvorsch leek en dat in de flesch op en neer sprong, en nu hoorde hij duidelijk dat een stem uit de flesch riep: „laat me er uit! laat me er uit!!”

De jongen, die niets kwaads vermoedde, nam de kurk van de flesch af. Toen steeg er een dichte damp uit de flesch, die steeds dichter werd; het werd een groote wolk die tusschen de takken van de eik bleef hangen; die wolk nam een gedaante aan, en na eenige oogenblikken stond een reusachtige geest, zoo groot als de halve boom, voor de verbaasde jongen.

Met een schrikwekkende stem brulde de geest: „Weet je wat je beloning is, dat je mij uit de flesch gelaten hebt?”

„Neen,” zei de jongen, die volstrekt niet bang was, „hoe zou ik dat weten?”

„Dan zal ik het je zeggen,” bulderde de geest, „ik moet je nek daarvoor omdraaien.”

„Dat had je me eerder moeten zeggen,” antwoordde de jongen, „dan had ik je stilletjes in de flesch laten zitten. Maar mijn hoofd zit heel goed zooals het zit, en je moet me eerst uitleggen waarom het anders zou moeten zitten.”

„Uitleggen, uitleggen!” riep de geest. „Ik heb niets uit te leggen. Maar jij zal je verdiende loon hebben. Denk je dat ik voor mijn plezier daar zoo lang opgesloten heb gezeten? Neen, 't was voor straf. Ik ben de machtige geest Mercurius, en wie mij bevrijdt, moet ik de nek omdraaien.”

„Wacht even,” antwoordde de jongen, „dat gaat zoo vlug niet. Je kan wel zoo veel vertellen. Eerst moet ik weten of je werkelijk wel in die kleine flesch gezeten hebt en of je een echte geest bent; als je er weer in kan, dan kan ik gelooven dat je waarheid gesproken hebt en dan mag je met me doen wat je wilt.”

„Wel,” zei de geest trotsch, „dat is een klein kunstje.” Hij trok zich samen en werd weer een vormlooze damp; hoe langer hoe kleiner werd die wolk, tot die eindelijk naar de hals van de flesch trok en weer in de flesch verdween. Maar nauwelijks was de wolk geheel in de flesch verdwenen, of de jongen drukte er stevig de kurk op en gooide de flesch onder de wortels van de eik op de plaats waar ze gelegen had. Zoo was de geest gefopt.

Nu wilde de jongen naar zijn vader teruggaan, maar hij hoorde weer een klagende stem uit de flesch komen, die jammerde: „Ach, laat me er toch uit, laat me er toch uit!”

„Neen,” zei de jongen, „een tweede maal ben ik zoo dom niet; je hebt eens mijn hulp willen belooenen met me dood te maken, en nu laat ik je stil zitten.”

„Als je me nu vrij laat,” riep de geest, „dan zal ik je zooveel geven, dat je er je heele leven genoeg aan hebben zult.”

„Neen, ik doe het niet,” antwoordde de jongen. „Je hebt me één keer bedrogen en dat kon je een tweede keer ook wel doen.”

„Je verspeelt je geluk,” zei de geest. „Ik zal je heusch geen kwaad doen; integendeel, ik zal je rijk beloonen.”

De jongen dacht er over na en besloot het maar te wagen. Als de geest zijn woord hield, dan kon dat alleen maar voordeelig zijn, en had de geest kwaad in de zin, dan was er wel weer een middel te verzinnen om te ontsnappen, want heel slim scheen de geest toch niet te zijn. Dus hij waagde het er op en nam de kurk van de flesch af. Evenals de eerste keer steeg de damp uit de flesch; de wolk breidde zich uit en werd weer zoo groot als een reus.

„Nu zal ik je je loon geven,” zei de geest; hij gaf de jongen een lapje stof, dat wel wat op een pleister leek en zei: „als je met de eene kant een wond bestrijkt, dan geneest die, en als je met de andere kant staal of ijzer bestrijkt, dan wordt het in zilver veranderd.”

„Dat moet ik eerst eens probeeren,” zei de jongen. Hij liep naar een boom, hakte met zijn bijl een stukje schors af en bestreek de wonde plek met de eene kant van zijn pleister; dadelijk sloten de randen van de wond aan elkaar en de wond was genezen.

„Ja, 't is in orde,” zei de jongen, „nu kunnen we afscheid nemen.”

De geest bedankte de jongen voor zijn verlossing uit de flesch, en de jongen bedankte de geest voor zijn geschenk en ging naar zijn vader terug.

„Waarom heb je zoo lang rondgelopen?” vroeg de vader, toen hij zijn zoon zag aan komen. „Waarom heb je het werk laten liggen? Ik dacht wel dat je niet veel tot stand zou brengen,” zei hij ontevreden.

„Och vader, wees maar niet boos,” zei de jongen, „ik zal ’t wel inhalen.”

„Wat inhalen!” riep zijn vader, „dat zijn maar praatjes, daar komt toch niets van.”

„Pas maar op, vader, ik zal even die boom omhakken, je zult eens zien hoe gauw die tegen de grond ligt,” zei de zoon. Hij nam zijn lapje, bestreek de bijl ermee en gaf een geweldige houw tegen de boom, maar omdat het ijzer in zilver veranderd was, boog de snee van de bijl krom, en de bijl was onbruikbaar geworden.

„Zeg vader, kijk eens,” zei de zoon, „wat heb je me een slechte bijl gegeven, die is met één slag heelemaal scheef gebogen.”

Toen schrok de vader en zei: „Wat heb je nu gedaan? Nu moet ik de bijl aan mijn buurman vergoeden en ik weet niet waarvan ik dat betalen moet; is dat nu het nut dat ik van je arbeid heb?”

„Word maar niet boos, vader,” antwoordde de zoon; „ik zal de bijl wel betalen.”

„Och, domme jongen,” schold de vader, „wat wil jij betalen. Je hebt zelf geen geld en alles wat je hebt, moet ik je geven; dat zijn van die schooljongenspraatjes, maar van

Hij gaf een geweldige houw tegen de boom.

houthakken heb je geen verstand.”

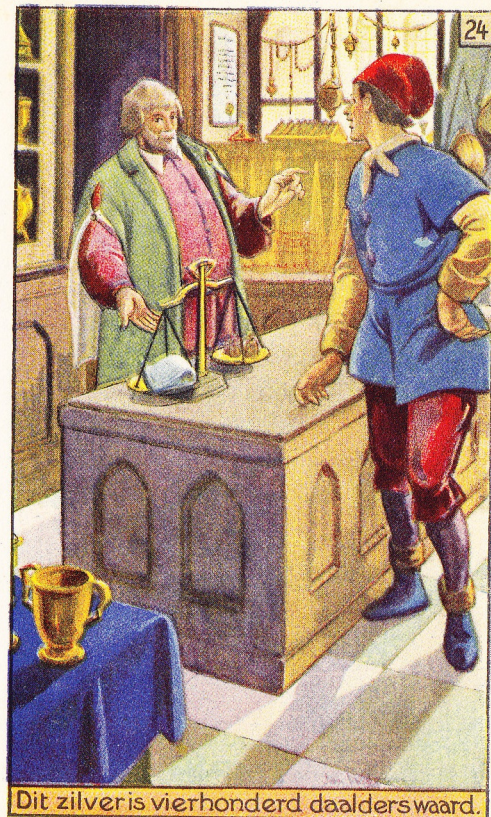
Na een poosje zei de jongen: „Vader, ik kan toch niet meer werken met die kapotte bijl, willen we maar niet liever een vrije middag nemen?”

„Och wat,” zei de vader, „denk je dat ik kan lummelen zoals jij? Ik moet nog heel wat werken voor mijn brood, maar jij kan naar huis gaan als je lust hebt.”

Maar de zoon zei dat hij de weg niet alleen naar huis kon vinden, omdat hij voor het eerst in het bosch was, en dat hij toch eerlijk zijn best had gedaan, al was hij niet voorspoedig geweest; en de vader, wiens boosheid bedaald was en die toch inzag dat de jongen het niet helpen kon, gaf hem ten slotte zijn zin, en zoo gingen ze samen huiswaarts.

Onderweg zei hij tegen zijn zoon: „Ga jij nu maar met die kapotte bijl naar een koopman van oud roest en zie wat je ervoor krijgt; ik zal dan wel zien de rest te verdienen om buurman te betalen.”

De zoon ging met de bijl naar de stad; hij stapte niet bij een voddenkoopman binnen, maar bij een goudsmid. Die onderzocht de bijl en vond dat het echt zilver was, hij legde hem op een weegschaal en zei: „dit zilver is vierhonderd daalders waard, maar zooveel bezit ik niet.”

Dit zilver is vierhonderd daalders waard.

„Dat hindert niet,” zei de jongen, „geef me maar wat je hebt, de rest heb ik dan tegoed.” De goudsmid gaf hem driehonderd daalders en bleef hem nog honderd schuldig.

Toen ging de jongen naar huis en zei: „Vader, ik heb geld; vraag nu aan buurman wat hij voor zijn bijl hebben wil.”

„Dat weet ik al,” zei de oude houthakker: „hij wil één daalder en zes duiten.”

„Geef hem dan twee daalders en twaalf duiten, dat is het dubbele van wat hij vraagt, dus zeker genoeg; en we kunnen het geven, want, kijk maar, ik heb geld in overvloed.”

Toen gaf hij zijn vader honderd daalders en zei: „nu zal je nooit meer gebrek hebben, neem er nu maar eens je gemak van.”

„Mijn hemel,” riep de oude houthakker verbaasd, „hoe ben je aan die rijkdom gekomen?”

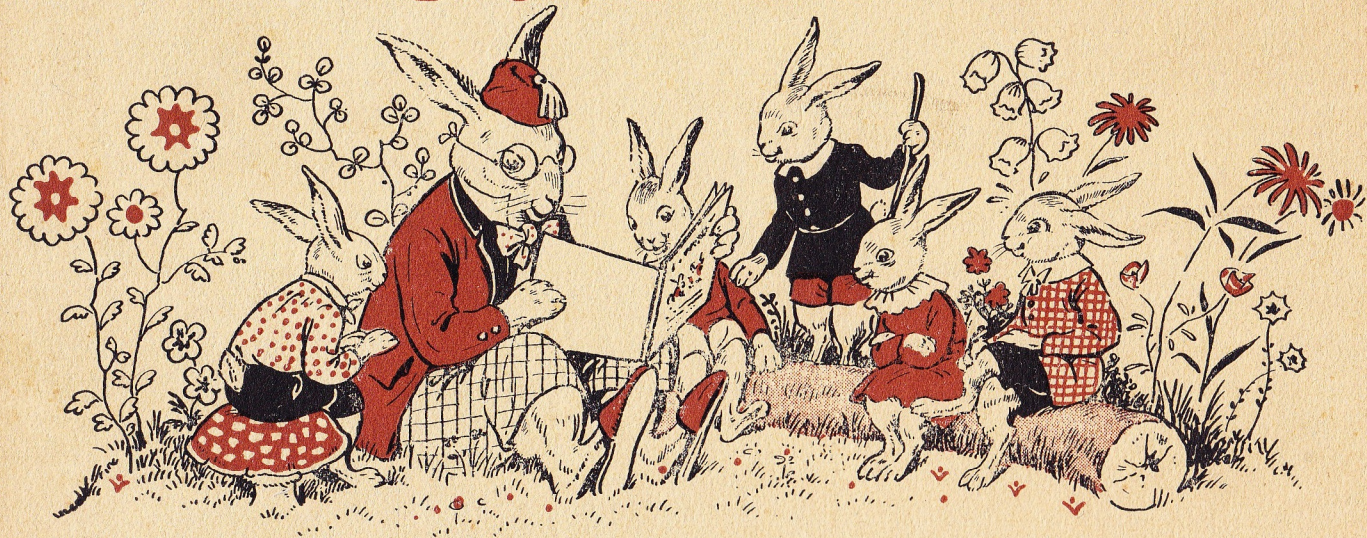
Toen eerst vertelde de zoon hem alles wat gebeurd was en hoe hij in goed vertrouwen op zijn geluk zoo'n mooie vangst gedaan had.

Met het overige geld ging hij weer naar de hoogeschool en studeerde verder, en omdat hij met zijn pleister alle wonden genezen kon, werd hij de beroemdste dokter van de heele wereld.

Sprookjesboeken van Vader Haas

NAVERTELD DOOR FELIX ORTT MET PRENTJES VAN JAN WIEGMAN

DERDE BOEKJE

UITGAVE VAN HAAS'AZJNFABRIEKEN N.V.

— HAARLEM —

Sprookjesboeken van Vader Haas

DERDE BOEKJE

Sprookjes van Grimm, voor de kleintjes naverteld

DOOR

FELIX ORTT